

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

**LOUKKAANTUNEIDEN LINTUJEN HOITORINGIN
VUOSIKERTOMUS 2017**

Ari-Pekka Auvinen

Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:

Esa Aalto (Oulu),
Antero Autio (Siikalatva),
Ari-Pekka Auvinen (Oulu),
Petri Haapala (Oulu),
Esa Hohtola (Oulu),
Reijo Jussilainen (Nivala)
Sami Kalliokoski (Vihanti),
Juha Markkola (Hailuoto),
Iiris Poukkanen (Hailuoto),
Pauliina Rautio (Oulu),
Erik Saarnio (Muhos),
Jani Suua (Taivalkoski),
Heli Suurkuukka (Oulu & Liminka),
Heikki Tuohimaa (Raahen seutu),
Tanja Tuomikoski (Oulu) ja
Henri Ukonaho (Raahe)

Lisäksi hoitoringin sähköpostilistalle loukkaantuneet@pply.fi kuuluivat neuvonantajina intendentti Mari Heikkilä (Ranua Zoo), tutkija Marja Isomursu (EVIRA), Reijo Kylmänen, Risto Tornberg sekä eläinlääkäri Jussi Virta (Oulun kaupunki).

Seitsemättä vuottaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2017 oli arviolta jonkin verran edellistä vuotta vilkkaampi. Tarkkaa kirjanpitoa puheluista ja viesteistä ei edelleenkään pidetty, mutta niitä saattoi tulla vuoden aikana jo lähemmäs 300. Suurin osa yhteydenotoista tulee tätä nykyä suoraan hoitorinkiläisille, mutta parikymmentä puhelua/tehtävää saatiin myös poliisin kautta. Häätäkeskuksen välittämät tehtävät ovat loppuneet lähes kokonaan.

PPLY:llä oli voimassa syyskuun loppuun saakka Oulun poliisilaitoksen myöntämä rahankeräyslupa. Vuoden aikana lahjoituksia kertyi niukasti (110 euroa), mutta vuoden 2016 syksyllä kertyneiden varojen turvin voitiin korvata jonkin verran hoitolintuihin liittyneitä kuluja; ruokaa, tarvikkeita ja ajokilometrejä. Uutta lupaa haettiin vuoden lopussa ja se saatiin kaksivuotisena ajalle 1.1.2018–31.12.2019. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinnun hoitolassa Oulun Huonesuolla (ks. jäljempänä sekä www.instagram.com/pihalintu). Kesällä rakennettiin hieman tilavampi hoitohäkki myös Raaheen Henri ja Katja Ukonahon kodin yhteyteen.

Vuoden varrelta

Vuoden ensimmäinen laajempaa huomiota saanut tapaus oli 20.2. Pattijoen Lappasenojasta löytnyt nuori jääkuikka, joka oli vuorokauden hoidossa Ukonahojen kylpyhuoneessa Raahessa. Lintu tuotiin 21.2. Ouluun ja vapautettiin rengastettuna Hartaanselälle. Seuraavana aamuna se ei enää ollut paikalla, joten tämä valtavan kokoinen kuikkalintu lienee jatkanut matkaansa lentämällä.

Talvella ja keväällä myyriä pyydystävillä petolinnuilla oli ilmeisen tukalat oltavat. Oulun Simpsinkankaalla huhtikuun alussa ruokinnoilta hiiriä ja myyriä jahdanneelle pelottomalle lapinpöllölle apu tuli liian myöhään. Tuomo Jaakkonen pyydysti sen onkivavan päähän laitetulla silmukalla ja lintu vietiin Pihalinnun hoitolaan toipumaan. Pöllö oli kuitenkin jo liian laiha eikä enää kyennyt nielemän ruokaa. Kevään aikana Oulusta löytyi myös kaksi helmipöllöä, jotka nekin olivat kuihtuneet niin, ettei niitä voitu enää auttaa. Yhtä lailla liiaksi oli laihtunut myös toukokuun lopussa Olkijokisuulta Raahesta löytnyt sinisuohaukkanaaras. Oulun Nokelassa pyörätiellä seissyt hiiripöllö ja Raahen keskustasta hoitoon otettu helmipöllö kuitenkin selvisivät. Molempien lentokyvyttömyyden syynä oli todennäköisesti törmäys.

Kuva 1. Pattijoelta helmikuussa jäätyneestä ojasta löytnyt ja Oulun Hartaanselälle vapautettu nuori jääkuikka. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Kevät oli ja alkukesä olivat kylmiä. Tämä näkyi hoitolintujen osalta ainakin niin, että maahan päätyneitä heikkokuntoisia tervapääskyjä tuli hoitoon viisi, kun aiempina vuosina vanhoja lintuja on löydetty maasta korkeintaan yksi vuodessa.

Kylmän kevään seurausta saattoi olla sekin, että orpoja merihanhen poikasia löytyi Oulusta, Kempeleestä ja Raahesta yhteensä 15. Mahdollisesti merihanhet olivat siirtyneet aiempaa suuremmissa

määrin pesimään jäisen merenrannan sijasta sisämaan suonlaitojen pälvipaikoille. Myöhemmin merelle pyrkiessään asutuksen läpi kulkevat merihanhipoikueet hajoavat helposti, kun niiden reitille sattuu ihmisiä. Olipa Kempeleessä pari poikasta leimautunut paikalle sattuneeseen villakoiraankin ja alkanut seurata sitä.

Raahessa hoidossa olleet hanhenpojat vapautettiin Pattijokisuulle, jossa Henri Ukonaho seuraisi niitä ja muita merihanhipoikueita pitkään. Nämä poikaset selvisivät mahdollisesti paremmin kuin Oulussa hoidetut 10 poikasta, jotka vapautettiin Hailuodon Isomatalaan 14.7. Heti metsästyskauden alettua tuli neljästä poikasesta rengaslöytöilmoitus: ne oli kaikki ammuttu vajaan 15 kilometrin päässä vapautuspaikalta Ojakylänlahden molemmin puolin. Poikaset olivat selvinneet lentokykyisiksi, mutta olivat kesyytensä vuoksi helppoa saalista pyssymiehille.

Vuoden alussa tuli rengaslöytö yhdestä aiemmin autetusta merihanhesta. Tupoksesta löytyi heinäkuussa 2014 täysin kesy merihanhipoikue, joka vietiin Petri Haapalan veneen kyydillä Oulun edustalle Kahvankariin. Yksi näistä linnuista oli ilmeisestikin oppinut merihanhien tavoille, kun se tuli ammutuksi 16.1.2017 Lundbyssä, Tanskan Sjellannissa 1 330 kilometrin päässä rengastuspaikasta.

Kuva 2. Yksi Oulussa Pihalinnun hoitolan alkukesän nurmikonhoidosta vastanneista merihanhen poikasista. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Heinä–elokuussa tuli myös nuoria tervapääskyjä hoitoon ennätysmäärä, yhteensä 13 yksilöä. Yksiä Raahessa ja Oulussa liian laihtuneina hoitoon tulleita yksilöä lukuun ottamatta kaikki saatiin kasvatettua lentokykyisiksi.

Eräs loppukesän erikoisista tapauksista oli Oulun Intiössä hieman toisella kymmenellä olleen pojan poskeen törmännyt nuori pajulintu. Törmäyspäivän selvistä hermosto-ongelmista huolimatta tämäkin lintu saatiin palautettua rengas jalassa luontoon.

Loppukesällä löytyi Siikalatvan Leskelästä siipensä venäyttänyt nuori sinisuohaukkanaaras. Lintu oli Antero Aution luona toipumassa ja karkasi lopulta viikon hoitojakson jälkeen lentoharjoituksen yhteydessä ilmeisen hyvällä menestyksellä. Myöhemmin syksyllä Jani Suua haki syksyllä Pudasjärveltä siipeen ammutun maakotkan ja kuljetti sen Ranuan eläintarhaan hoitoon. Lintu toipui hienosti lentokuntoon ja palautettiin myöhemmin löytöpaikan lähistölle.

Toinen maakotka löytyi 7.10. Kiimingin Kolamäestä asutusalueen takametsästä. Sen pyydystivät hoitoon Petri Haapala ja Arto Niemi linnun löytäneiden koulupoikien avustuksella. Nuorella naaraslinnalla todettiin toisen siiven varttinä- ja kynärluun välissä patti, joka lienee ollut synnä siihen, ettei lintu halunnut käyttää kyseistä siipeä. Lopulta Muiriksi nimetty kotka vietti Pihalinnun hoitolassa yli kuukauden ja vapautettiin lopullisesti lyhyen laihdutuskuurin jälkeen 11.11. Oulun Lylyjärvelle.

Kuva 3. Kiimingin Kolamäestä löytynyt nuori maakotkanpoikanen ei jaksanut lentää ensimmäisellä vapautusyrityksellä. Muutaman päivän paaston jälkeen sen paino oli pudonnut alle kuuden kilon ja lentokin onnistui hyvin. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Muista loppuvuoden linnuista mainittakoon Taivalkoskella metsätieltä löytynyt kuikka, Raahessa pulaan joutuneet kolme merimetsoa, muutamat Oulussa lopetetut harsusiipivarikset (ei erityisen vilkas cityvarisvuosi) sekä Haukiputaalta ja Vaalasta löytyneet kaksi nuorta mehiläishaukkaa, jotka olivat oletetun nälkiintymiseen sijaan ennemminkin ylipainoisia. Vaeltavien pöllöjen osalta syksy oli hiljainen. Hoidossa kävin vain kaksi helmipöllöä ja yksi hiiripöllö Oulussa sekä kaksi hiiripöllöä Raahessa. Näistä ainoastaan yksi helmipöllö selviytyi takaisin luontoon.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen kotona oli hoidossa jälleen ennätysmäärä lintuja, yhteensä 65 yksilöä 23 eri lajista (taulukko 1). Hoitotulos oli erinomainen: 68 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Onnistumisprosenttia nosti tosin poikasten suuri osuus. Yhteensä merihanhen ja tervapääskyn poikasia oli hoidossa 22, joista kaikki paitsi yksi kumpaistakin lajia saatiin kasvatettua vapautusikäiseksi. Eläintarhaan päätyi lisäksi kolme lintua: Ranualla vietiin mahdollisesta siipien niveltulehduksesta kärsinyt vanha laulujoutsen sekä peräti Seinäjoelta saakka Pihalinnun hoitolaan päätyneet ikkunaan törmännyt nuori helmipöllö. Yksi nuori mehiläishaukka sai kyydin Heinolan lintutarhaan.

Taulukko 1. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2017 hoidetut linnut kohtaloineen.

Laji	Hoitolintuja yhteensä	Vapautettu	Eläintarhaan	Kuoli tai lopetettiin
Laulujoutsen	1	0	1	0
Merihanhi	11	10	0	1
Sinisorsa	1	0	0	1
Maakotka	1	1	0	0
Sinisuohaukka	1	0	0	1
Mehiläishaukka	2	1	1	0
Varpushaukka	1	0	0	1
Kanahaukka	3	3	0	0
Naurulokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	4	3	0	1
Varpuspöllö	1	0	0	1
Helmipöllö	6	3	1	2
Hiiripöllö	2	1	0	1
Lapinpöllö	1	0	0	1
Käki	1	1	0	0
Tervapääsky	17	15	0	2
Käpytikka	1	1	0	0
Västäräkki	1	0	0	1
Tilhi	2	1	0	1
Pajulintu	1	1	0	0
Varis	3	1	0	2
Vihervarpunen	2	0	0	2
Peippo	1	1	0	0
Yhteensä (osuus)	65	44 (68 %)	3 (5 %)	18 (28 %)

Kuvia hoitolinnuista (kuvat A-P Auvinen)

Emojen ruokinnan turvin usein pitkälle syksyyn selviävillä kehityshäiriöisillä variksenpoikasilla on heikot eväät elämään. Sulkien rakennepuutteiden lisäksi esimerkiksi heikkokuntoisimpien yksilöiden varpaat eivät aukea.

Siikalatvan Järvitalonjärveltä 15.4. ilmeisesti autoon törmänneenä löytynyt 3 kv koiraskana-haukka oli hoidossa Pihalinnun hoitolassa runsaan viikon. Vapauduttuaan sen istahti kaadetun puun rungolle.

Loukkaantuneina tai sairaina löydettyjen lokiien hoito ei normaalisti tuota tulosta. Tämä ruotsinkielisen päiväkodin pihalta Oulusta 6.6. löytynyt vanha naurulokki toipui kuitenkin vapautuskuntoon.

Oulun kaupunginvaltuuston vihreän valtuustoryhmän puheenjohtaja Jenni Pitko vapautti 22.3. Oulun Sorvitieltä löytyneen ja vain vuorokauden hoidolla selvinneen hiiripöllön Loppulan metsänvartijan tilan pihalle Sanginjoella.